

Na mamografický skríning chodí len šestina žien. Dôležité je aj kam.

Tlačová správa, Bratislava 16. septembra 2026

Mamografický skríning v roku 2025 absolvovalo 91 246 žien vo veku 45 až 75 rokov. Pri zohľadnení skríningového intervalu sa do organizovaného skríningu zapojilo iba 16,4 percenta žien v tejto vekovej skupine. Pacientske organizácie Ružová stužka a OZ Amazonky preto pred blížiacim sa Ružovým októbrom upozorňujú nielen na potrebu zvýšiť účasť žien, ale tiež na dôležitosť výberu mamografického pracoviska.

Ružový október (Pink October), celosvetový mesiac povedomia o rakovine prsníka, každoročne pripomína význam včasného záchytu ochorenia. Ružová stužka a OZ Amazonky chcú tento rok posunúť pozornosť o krok ďalej – nielen hovoriť iba o tom, že žena na mamografiu pôjde, ale aj o tom, kam pôjde a akú nadväzujúcu starostlivosť tam dostane. V priebehu septembra a októbra preto navštívia skríningové mamografické pracoviská a ich tímom odovzdajú ocenenie za kvalitnú starostlivosť o ženy Slovenska.

Skríning sa rozšíril na ženy vo veku 45 až 75 rokov

Celoplošný organizovaný skríningový program karcinómu prsníka (tzv. mamografický skríning) sa začal v septembri 2019 aktívnym pozývaním bezpríznakových žien vo veku 50 až 69 rokov. V nadväznosti na Odporúčanie Rady EÚ sa od júla 2025 rozšírila veková hranica žien od 45 do 74 rokov + 364 dní. Ženy vo veku 45 až 69 rokov majú absolvovať skríningovú mamografiu každé dva roky, ženy vo veku 70 až 75 rokov každé tri roky. Nárok na bezplatné skríningové mamografické vyšetrenie má na Slovensku ročne viac ako 550 000 žien.

Najnovšie údaje ukazujú, že v roku 2025 absolvovalo na skríningových mamografických pracoviskách skríningovú mamografiu 91 246 žien. U 455 z nich bol diagnostikovaný karcinóm prsníka, čo predstavuje mieru malignity 5 prípadov na 1 000 vyšetrených žien. Z hľadiska štádia ochorenia prevažovali nádory diagnostikované v skorých štádiách, pričom tretina zachytených nádorov bola menšia ako 1 cm.

„Za každým z týchto čísel je žena, ktorá nemala žiadne ťažkosti a cítila sa zdravá. Práve to je význam skríningu – zachytiť ochorenie v čase, keď ešte nemusí byť hmatateľné, ani sa neprejavuje príznakmi. Na skríning nejdem preto, že mám problém. Idem práve preto, že žiadny problém necítim,“ zdôrazňuje MUDr. Alena Kállayová, rádiologička a spoluzakladateľka pacientskeho združenia Ružová stužka.

Kvalita sa nekončí urobením snímky

Pri výbere pracoviska do skríningovej siete nerozhoduje iba kvalita mamografického prístroja alebo samotnej snímky. Dôležitý je dobre nastavený celý proces – odborné vyhodnotenie mamografického vyšetrenia, bezprostredné doplnenie ďalších potrebných vyšetrení a urýchlený postup pri potvrdení onkologického ochorenia.

„Ak sa na mamografii objaví podozrivý nález, žena nesmie zostať sama s výsledkom a hľadať, kam má ísť ďalej. V skríningovom mamografickom pracovisku je nastavená nadväzujúca diagnostika a cesta k definitívnemu výsledku tak, aby bola čo najrýchlejšia a najefektívnejšia. Práve preto je dôležité hovoriť už nielen o tom, či ísť na mamografiu, ale aj kam,“ objasňuje MUDr. Alena Kállayová.

Kvalitný mamografický skrining zahŕňa dvojité hodnotenie mamografických snímok a urýchlené doplnenie sonografie a biopsie (odberu vzorky z podozrivej oblasti). Po potvrdení onkologického ochorenia prípad dorieši multidisciplinárny tím skriningového pracoviska a odporučí ďalší diagnostický alebo liečebný postup. Podľa Ružovej stužky však výkon multidisciplinárneho tímu v skriningovom mamografickom pracovisku stále nie je zdravotnými poisťovňami finančne ohodnotený.

Skriningové mamografické pracoviská

Významnou zmenou v organizácii skriningu rakoviny prsníka je nový koordinátor – Národné skriningové centrum, ktoré od januára 2026 prevzalo v tejto oblasti agendu Národného onkologického inštitútu. Systematicky sleduje fungovanie skriningovej siete a vyhodnocuje dostupnosť a kvalitu mamografických pracovísk. Prioritou zostáva zvyšovanie účasti žien v organizovanom skriningu.

Skriningovú mamografiu môžu vykonávať iba pracoviská, ktoré spĺňajú stanovené odborné a kvalitatívne požiadavky. Ich zoznam vrátane kontaktov pravidelne aktualizuje Ministerstvo zdravotníctva SR na svojej webstránke. Sieť skriningových mamografických pracovísk sa na Slovensku v roku 2026 významne rozšírila a dnes je kapacitne dostatočná pre všetky ženy, ktorým je skrining určený. **Aktuálne je k dispozícii 39 skriningových mamografických pracovísk v 31 mestách.** Napriek tomu pretrvávajú regionálne rozdiely v účasti žien na mamografickom skriningu.

„Skriningové mamografické pracoviská pracujú podľa štandardu pre skriningovú mamografiu. Žena sa výsledok, ktorý je v poriadku, dozvie do 3 dní. V prípade podozrivého nálezu je žene poskytnutá komplexná starostlivosť od doplnkových vyšetrení po oznámenie výsledkov biopsie do 15 pracovných dní. Štandardy teda nie sú samoúčelnou legislatívou, ale praktický nástroj na zlepšenie kvality manažmentu účastníčky mamografického skriningu, a tým jej ochranu. Dôležitú úlohu v tomto procese zohráva multidisciplinárny tím, ktorý je nevyhnutnou súčasťou každého skriningového pracoviska. Odborníci z rádiológie, onkológie, chirurgie a ďalších odborov konzultujú jednotlivé prípady a zhodujú sa na ďalšom odporúčanom postupe liečby tak, aby bol zabezpečený správny a rýchly manažment pacientky,“ vysvetľuje doc. RNDr. Martina Horváthová, PhD., MPH, predsedníčka Odbornej pracovnej skupiny pre zabezpečenie kvality na mamografických pracoviskách pri Komisii MZ SR pre zabezpečenie kvality v rádiodiagnostike, radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne.

„Ďakujem všetkým kolegom rádiológom a celým tímom skriningových mamografických pracovísk, ktorí sa každý deň usilujú pomáhať ženám. Je dôležité, aby sme ďalej zvyšovali kvalitu a efektívnosť skriningu a v prípade podozrivého nálezu zlepšovali nadväznosť jednotlivých krokov k čo najrýchlejšej ďalšej diagnostike a potrebnej liečbe,“ dodáva prof. MUDr. Viera Lehotská, PhD., hlavná odborníčka Ministerstva zdravotníctva SR pre odbor rádiológia.

Štandardy a audity pre diagnostickú mamografiu

Zatiaľ čo skriningové mamografické vyšetrenie je určené bezpríznakovým ženám v rámci prevencie, diagnostická mamografia sa uskutočňuje u žien s ťažkosťami, príznakmi či nálezmi. Vykonávať ju môžu aj tie mamografické pracoviská, ktoré nie sú zaradené do skriningu. Odborná pracovná skupina však pripomína, že aj pri diagnostike ochorenia prsníka existuje štandardný postup, podľa ktorého by mali diagnostické mamografické pracoviská postupovať.

Komisia Ministerstva zdravotníctva SR pre zabezpečenie kvality v rádiodiagnostike, radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne pripravuje návrh vyhlášky o klinických auditoch, ktorého cieľom je

kontrola kvality všetkých modalít využívajúcich ionizujúce žiarenie v zdravotníctve, vrátane diagnostických mamografických pracovísk, s cieľom zlepšiť kvalitu zdravotnej starostlivosti o pacientky.

„Audity netreba vnímať ako sankciu ani ako kontrolu zameranú na hľadanie chýb. Je to príležitosť pozrieť sa na vlastné procesy zvonka, identifikovať možnosti zlepšenia a poskytovať pacientom čo najkvalitnejšiu starostlivosť. Chceme preto povzbudiť aj ďalšie pracoviská, aby sa klinických auditov nebáli a pri vypísaní výzvy sa do preverovania zapojili,“ dodáva doc. Martina Horváthová.

Cena „Amazonka“ – aby zdravé ženy zostali zdravými aj na severnom Slovensku

Žilinský kraj zaznamenal v roku 2025 v porovnaní s ostatnými krajinami druhý najnižší počet zrealizovaných skriningových mamografií u žien vo veku 45 – 74 rokov. Vlni sa tam skriningovej mamografie na skriningových mamografických pracoviskách zúčastnilo 6 805 žien, teda 9,8 % cieľovej populácie.

Projekt oceňovania skriningových mamografických pracovísk realizuje Ružová stužka a OZ Amazonky od roku 2018. **V septembri 2026 pribudne k doterajším 13 oceneným pracoviskám ďalších šesť – v Martine, Žiline, Ružomberku, Trstenej, Starej Ľubovni a Dolnom Kubíne.**

Cena „Amazonka“ nie je odborným certifikátom ani hodnotením kvality pracoviska, ale poďakovaním pacientok zdravotníckym tímom za ich odbornosť, ľudský prístup a každodennú starostlivosť o ženy. Autorkou idey sošky Amazonky je umelkyňa vystupujúca pod menom Hromula. Osudy a príbehy členiek občianskeho združenia ju inšpirovali k vytvoreniu umeleckého diela. Amazonke chýba jeden prsník ako symbol ženskosti, o ktorý pacientky s karcinómom prsníka niekedy prichádzajú, a jej odev je vytvorený z obväzov. Hoci zvonku pôsobí krehko, vo vnútri sochy je kameň – symbol odvahy, nezlomnosti a vnútornej sily, ktorú ženy pri živote s onkologickým ochorením potrebujú. Dnes v tejto tvorbe pokračujú samé onkologické pacientky.

„Cenu Amazonky odovzdávame z pozície žien, ktoré si rakovinou prsníka samy prešli. Vieme, aké dôležité je ochorenie zachytiť včas a aké dôležité je, koho žena v tej chvíli stretne. Či má pocit, že je v dobrých rukách, že jej niekto všetko vysvetlí, že cíti ľudský prístup a že v jednej z najťažších chvíľ svojho života na to nie je sama. Socha Amazonky je naše veľké ďakujem zdravotníkom. Za ich odbornosť, starostlivosť, ale aj za ľudskosť, ktorú ženy v tomto období tak veľmi potrebujú,“ hovorí Renáta Vrábelová, podpredsedníčka OZ Amazonky a dodáva: *„Chceme povzbudiť všetky ženy – nebojte sa mamografie a chodte na preventívne vyšetrenia. Medzi členkami nášho združenia je veľa žien, ktoré sú dôkazom toho, že skoré odhalenie ochorenia môže úplne zmeniť ďalší priebeh života a skriningová mamografia môže zachrániť život.“*

Osvetové a edukačné stretnutia

Cieľom jesenného turné je zviditeľniť skriningové mamografické pracoviská, ktoré spĺňajú požadované celoeurópske štandardy, a pomôcť ženám pri informovanom rozhodovaní. V každom navštívenom meste budú dobrovoľníčky Ružovej stužky a OZ Amazonky edukovať verejnosť o správnej prevencii onkologického ochorenia, o dôležitosti samovyšetrenia prsníkov, a tiež o skriningových programoch OnkoKontrola.

Osveta a edukácia budú prebiehať v novoocenených skriningových mamografických pracoviskách:

16.9.2026	Centrum prevencie rakoviny Martin
17.9.2026	FNsP Žilina
18.9.2026	ÚVN Ružomberok
21.9.2026	Hornooravská NsP Trstená
22.9.2026	Ľubovnianska nemocnica Stará Ľubovňa
23.9.2026	Dolnooravská NsP Dolný Kubín

Dôležité odkazy:

www.ozamazonky.sk
www.ruzovastuzka.sk
www.mamograf.sk
www.onkokontrola.sk

Kontakt pre médiá:

Katarína Gudiaková, Snowball Communications, gudiakova@snowball.sk, +421 903 605 329

Zdroje údajov:

Štatistický úrad SR – Stav obyvateľstva k 30.6.2026, [Stav obyvateľstva k 30. júnu 2026](#)
Národný onkologický inštitút. Stav onkologických skriningov na Slovensku. Hodnotiaca správa za rok 2025. [2026-07-03-noi-rocenka-skriningy-2025-sk.pdf](#)

Organizátori a partneri:

Aktivity sú podporené grantom NOI z prostriedkov MZ SR.

Príloha 1:

Miera pokrytia organizovaným mamografickým skríningom u žien vo veku 45 – 74 rokov v roku 2025

Zdroj údajov: Národný onkologický inštitút - Stav onkol. skríningov na Slovensku. Hodnotiaca správa za rok 2025

<https://www.noisk.sk/files/2026/2026-07-03-noi-rocenka-skriningy-2025-sk.pdf>

Celková účasť žien vo veku na skríningovej alebo preventívnej mamografii dosiahla približne 33 %. Z nich 52 % vyšetrení sa uskutočnilo v rámci organizovaného skríningu a 48 % na iných ako skríningových pracoviskách.

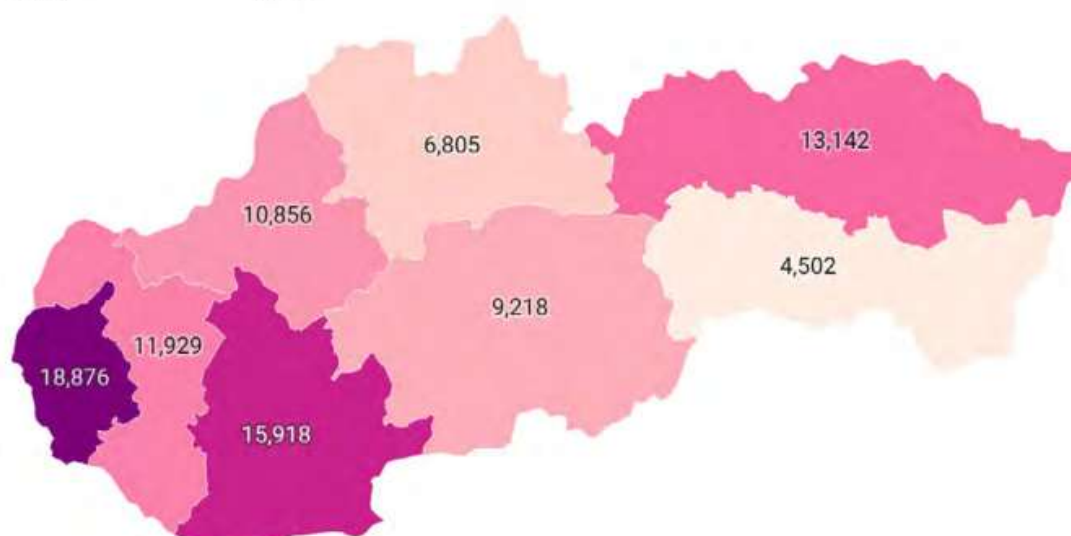
V pôvodnej cieľovej skupine žien vo veku 50 až 69 rokov absolvovalo skríningovú mamografiu 72 270 žien a pokrytie dosiahlo 19,9 percenta. V rozšírenej vekovej skupine 45 až 75 rokov bolo vykonaných 91 246 skríningových mamografií, čo predstavuje pokrytie 16,4 percenta.

T 6. Miera pokrytia organizovaným mamografickým skríningom u žien vo veku 45–74 rokov podľa kraja sídla skríningového mamografického pracoviska v roku 2025.

Kraj sídla mamografického pracoviska	Počet zrealizovaných skríningových mamografií u žien vo veku 45–74 rokov	Pokrytie mamografickým skríningom pri zachovaní skríningového intervalu (%)
Banskobystrický kraj	9 218	14,0 %
Bratislavský kraj	18 876	25,2 %
Košický kraj	4 502	5,9 %
Nitriansky kraj	15 918	21,7 %
Prešovský kraj	13 142	17,5 %
Trenčiansky kraj	10 856	17,7 %
Trnavský kraj	11 929	19,7 %
Žilinský kraj	6 805	9,8 %
SLOVENSKÁ REPUBLIKA	91 246	16,4 %

Počet skriningových
mamografických vyšetření u
žien vo veku 45-74 rokov

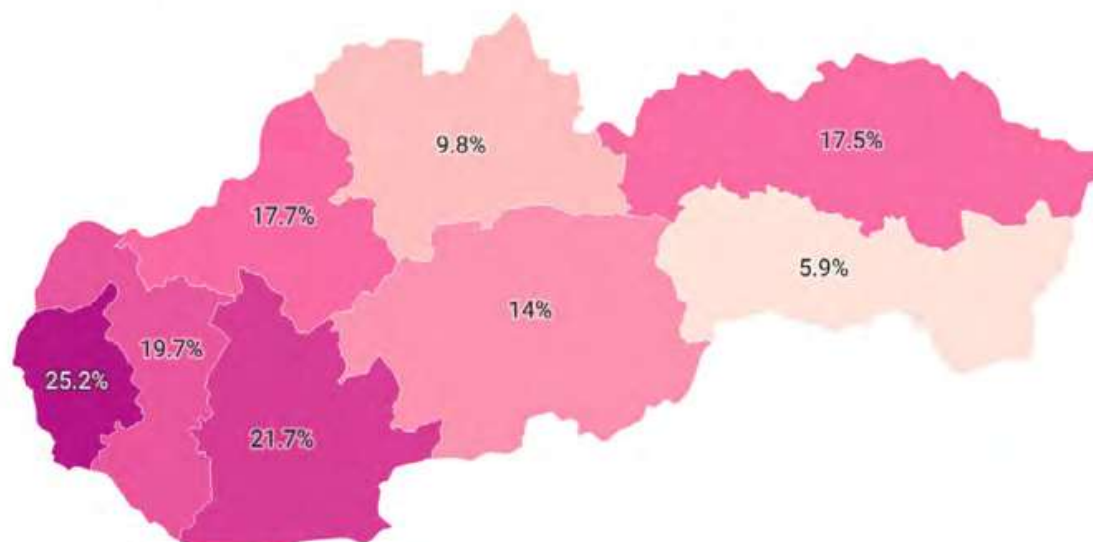
4,500 19,000

G 14. Počet skriningových mamografických vyšetření u žien vo veku 45–74 rokov podľa kraja sídla skriningového mamografického pracoviska v roku 2025.

Pokrytie organizovaným
mamografickým skriningom
Ženy vo veku 45-74 rokov

5% 15% 30%

G 15. Pokrytie organizovaným mamografickým skriningom v Slovenskej republike u žien vo veku 45–74 rokov podľa krajov sídla skriningových mamografických pracovísk v roku 2025.